

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Безкоровайна Л.В.

кандидат педагогічних наук,

доцент, докторант,

Запорізький національний університет

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОГО КОМПОНЕНТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИЗМОЗНАВСТВА

Одним з важливих компонентів професійної освіти майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах є практична підготовка у виробничих умовах (туристичних фірмах, агенціях, готелях). Саме ця підготовка забезпечує набуття студентами першого професійного досвіду роботи й ефективне формування високого рівня їх професійної компетентності [2].

Програми навчально-виробничих практик освітніх установ туристичного профілю мають орієнтуватися на безперервне підвищення таких характеристик менеджера з туризму, як кваліфікація і рівень підготовки, завдяки отриманню професійного досвіду роботи в процесі проходження усіх етапів означених практик [1]. Тож, практична підготовка покликана сприяти засвоєнню теоретичних знань, формуванню і розвитку умінь й навичок студентів планувати, організовувати, аналізувати, самостійно здійснювати професійну діяльність.

Освітній процес майбутніх фахівців з туризмознавства у Запорізькому національному університеті супроводжується такими видами практик:

- освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр з туризму», напрям підготовки «Організація туристичного обслуговування», «Організація готельного обслуговування»: комп'ютерний практикум (54 год.), ознайомча (54 год.), туристська (216 год.), технолого-організаційна (216 год.), комплексна за фахом (216 год.);

- освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст з туризму», напрям підготовки «Туризмознавство (за видами)»: переддипломна практика (108 год.), виробнича практика (324 год.);

- освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр з туризмознавства, туризмознавець, екскурсознавець», напрям підготовки «Туризмознавство (за видами)»: переддипломна практика (108 год.), виробнича практика (324 год.).

Базами практики є туристичні підприємства м. Запоріжжя: готель «Театральний» (ТОВ «Таврійська інвестиційна група»); туристичне агентство «ТА Магеллан»; ТОВ: туристична фірма «Тріонікс», «Агентство подорожей Інтурист», «Рейкарц Хотел Менеджмент»; ЗАТ «Запоріжтурист»; Комунальний заклад «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства» та ін.; стажування проходить в готелях Туреччини і Болгарії, про що укладено відповідні договори.

Під час практики на зазначених підприємствах студенти знайомляться з функціональними обов'язками та особливостями роботи: директора туристичного агентства, туризмознавця, менеджера з організації діяльності туристичних агенцій та бюро подорожей, керуючого готельним господарством, організатора туристичної і готельної діяльності, екскурсовода, професіоналів із санаторно-курортної справи, ресепшюніста, менеджера з продажів, організатора культурно-дозвілдової діяльності та т. ін.

Метою практичної підготовки є надання студентам загального уявлення щодо: туроператорської, турагентської, готельної діяльності; рекреаційних й туристичних можливостей регіону (як основи для створення туристичного продукту); технології туроператорської, турагентської, готельної діяльності; особливостей взаємодії зі споживачем туристичних послуг задля забезпечення практичної основи для подальшого ефективного вивчення професійних дисциплін, опанування необхідним обсягом професійних знань, умінь, навичок.

Завданнями практичної підготовки є: ознайомлення з рекреаційними, туристичними можливостями регіону (як ресурсної основи для створення і реалізації туристичного продукту); закріплення теоретичних знань, отриманих при вивченні курсів дисциплін з організації діяльності туристичних підприємств; формування уявлення про організаційну структуру, основні завдання, принципи роботи підприємств, вивчення специфіки їх функціонування; набуття практичних навичок роботи; розширення світогляду в результаті вивчення особливостей роботи підприємства; закріплення теоретичних знань і навичок з циклів дисциплін професійної підготовки; визначення питань і пропозицій щодо вдосконалення організації діяльності туристичного підприємства.

Задля успішного виконання означених завдань студенти мають оволодіти знаннями з циклів дисциплін: *гуманітарного* (історія України, філософія, історія української культури, іноземна мова); *професійного* (аналіз діяльності підприємств, бухгалтерський облік, інформаційні системи в туризмі, маркетинг, менеджмент, технологія готельної справи, технологія туристської діяльності, технологія ресторанної справи, правове регулювання, організація транспортних послуг, організація рекреаційних послуг, організація екскурсійних послуг, організація анімаційних послуг, економіка ціноутворення, друга іноземна мова).

В результаті практичної підготовки студенти опановують:

- знаннями: принципів і технологій туристично-рекреаційного проектування, оцінки господарської діяльності фірми, організації туристичної діяльності; основ інформаційних технологій в туризмі; професійної термінології,

- уміннями: компетентно визначати необхідну структуру і зміст туристичного продукту; діагностувати різні типи проблемних ситуацій, планувати й здійснювати контроль за реалізацією проекту; забезпечувати оптимальну інфраструктуру обслуговування з урахуванням природних і соціально-культурних чинників; застосовувати комунікативні техніки і технології ділового спілкування; обробляти економічну інформацію, необхідну для аналізу ресурсів, створення і просування туристичного продукту; використовувати пакети прикладних програм для рішення професійних завдань;

- навичками: туропереїтингу; вирішення проблемних ситуацій; комунікативних методів ділового спілкування; роботи з прикладними програмними засобами; продажів туристичного продукту; аналізу і обробки інформації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; моніторингу ринку послуг; дослідницької діяльності в туризмі; впровадження інноваційних, науково-дослідних та науково-виробничих технологій.

Тож, з огляду на зазначене, враховуючи також, що завданнями сучасного викладача є створення мотивації студентів до освіти і самоосвіти протягом життя, важливими у професійній підготовці майбутніх фахівців з туризмознавства вбачаються саме позааудиторні заходи як засіб інтенсифікації навчання шляхом набуття студентами певного практичного досвіду і уявлень задля формування необхідних особистих якостей і рис, що визначаються їх ставленням до оточуючого соціокультурного середовища. При цьому важливо враховувати скерованість організації цих заходів щодо ефективного виховання, формування у студентів таких необхідних для майбутньої професійної діяльності в галузі туризму якостей, як: здатність пристосовуватись; інноваційно, творчо мислити; полікультурність, духовність; комунікабельність; відповідальність; усвідомлення і засвоєння соціальних норм, правил; прагнення до морально-етичного вдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Бондарь И.И. Культура народов Причерноморья. Профессиональное туристское образование на современном этапе развития – 2012. – № 232. – С. 231-233. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_tourism/bondar.htm

2. Давыденко Т.М., Пересыпкин А.П., Верзунова Л.В. Роль работодателей в процессе развития профессиональных компетенций студентов при реализации учебных и производственных практик // Современные проблемы науки и образования. – 2012. – № 2.; URL: <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=5753> (дата обращения: 01.03.2017).

3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Закон України «Про туризм» Із змінами, внесеними згідно із Законом N 222-VIII (222-19) від 02.03.2015, ВВР, 2015, N 23, ст. 158 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1282-15>

Данилова А.М.

аспірант;

Міненко А.О.

*доктор педагогічних наук, доцент, професор,
Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т.Г. Шевченка*

ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ УМОВ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Одним з головних напрямків реформування системи вищої освіти України нині є забезпечення її доступності для всіх категорій населення, у тому числі й для осіб з особливими освітніми потребами. Так, у Законі України «Про вищу освіту» одним зі шляхів формування та реалізації державної політики у сфері вищої освіти визначено створення та забезпечення рівних умов доступу до вищої освіти, у тому числі забезпечення осіб з особливими освітніми потребами спеціальним навчально-реабілітаційним супроводом та створення для них вільного доступу до інфраструктури вищого навчального закладу з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я [2].

Необхідною умовою реалізації даного завдання є створення інклюзивного освітнього середовища у вищих навчальних закладах України. Визначення умов організації інклюзивного освітнього середовища у вищих навчальних закладах потребує з'ясування сутності понять, «інклюзивне освітнє середовище», «освітнє середовище» та «інклюзивне навчання».

Згідно Концепції розвитку інклюзивної освіти (Наказ МОН від 01.10.2010 року № 912) поняття «інклюзивне навчання» розглядається як комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей [4].